

Studentennummer:

Naam:

Examen *Onderwijskunde*
Academiejaar 2008-2009 26 augustus 2009 - 2de zittijd

Lees het volgende vóór je start met het oplossen van de vragen:

- Let op! Dit examen is deels gebaseerd op casusposities die ook in het examen voor de eerste zittijd werden gebruikt. Maar de stellingen die naar voren worden geschoven zijn nieuwe stellingen!!
- Plaats op èlk blad van deze examenbundel je naam en studentennummer!
- Heb je dat ook gedaan op je roze scoreformulier?
- Het permutatienummer (versienummer van het examen) wordt door ons ingevuld.
- Bij elke vraag is slechts één antwoordalternatief juist.
- Het aanduiden van een juist alternatief levert een positieve score op.
- Er wordt geen giscorrectie toegepast.
- Ongeveer de helft van de vragen peilt de beheersing op het weet- en inzichtsniveau. De andere helft peilt vooral de beheersing van de cursus op het toepassingsniveau.
- Let op met de stellingen. Ze zijn waar of onwaar. Gebruik de informatie uit de stellingen dus niet ondoordacht bij het beantwoorden van vorige of volgende vragen.
- Succes!

Vraag 1

Lees het volgende uittreksel uit De Standaard van maandag 24 augustus 2009 en beoordeel vervolgens de stellingen.

Vrijdag duidelijkheid lot 13-jarige zeilster

De Nederlandse kinderrechter spreekt zich pas vrijdag over de zaak-Laura Dekker. Het dertienjarige meisje wil begin september solo op wereldreis vertrekken. Vandaag is de tiener samen met haar vader voor de Raad van de Kinderbescherming verschenen. De puber doet een gooi naar de titel van jongste solozeilster in het Guinness Recordboek. Maar in Nederland is een politiek en maatschappelijk debat losgebroken, inclusief een fikse juridische rel. Centraal daarin staat de vraag of de leerplichtige tiener twee jaar mag wegblijven van de schoolbanken. Na negatief advies van de leerplichtambtenaar, de gemeente en het ministerie van Onderwijs kwam de Raad voor de Kinderbescherming vanmiddag bijeen achter gesloten deuren. Vrijdag doet de Raad uitspraak. Als de rechter de reis onverantwoord vindt, zijn er zijn enkele scenario's om de afvaart te verhinderen.

1. De leerplicht die aan de orde is in deze casus is een element in de context op het macroniveau van het referentiekader.
2. De leerplicht die aan de orde is in deze casus is een element in de organisatie op het macroniveau van het referentiekader.
3. De rechter is een actor op het mesoniveau van het referentiekader.
4. De Nederlandse kinderrechter doet een uitspraak op het microniveau van het referentiekader.

Beoordeel in verband met dit artikel de volgende stellingen:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 2

Lees het volgende uittreksel uit De Standaard van zaterdag 22 augustus 2009 en beoordeel vervolgens de stellingen.

~~Van Heckes oproep basisonderwijs wekt hoop, vrees en wat boosheid~~

~~De verklaring van Mieke Van Hecke, topvrouw van het katholiek onderwijs, over het basisonderwijs (DS 21 augustus) wekt veel reacties vanuit het onderwijsveld. Van Hecke zei dat een hervorming van het basisonderwijs - meer flexibiliteit, sterkere 'ondersteuning' - nodig is om het zijn rol van 'wegwerker van de ongelijkheid' voluit te laten spelen. Taal- en andere sociale achterstanden die op einde van de basisschool niet zijn weggewerkt, raken haast nooit meer weg, zei ze. Basisscholen moeten alles op alles zetten voor de wegwerking van die achterstanden.~~

~~In enkele reacties zitten sporen van boosheid. Sommigen zeggen: 'Wij doen dat al; Van Hecke miskent dit'. Anderen menen 'dat de school al meer dan genoeg problemen moet oplossen'.~~

~~De meeste reacties zijn positief: 'Het probleem bij de wortel aanpakken, is goed', luidt het. En: 'We kunnen dit beter met meer vrijheid en meer geld.'~~

~~Enkelen vrezen 'dat Van Hecke dit thema naar voren schuift om de hervorming van het middelbaar onderwijs op de lange baan te schuiven'. Van Hecke ontkende dat al in het interview.~~

~~(...)~~

~~Koen Pelleriaux, de kabinetschef van Smet, merkt wel op dat de flexibiliteit die Van Hecke vraagt - klassen niet per se volgens leeftijd moeten indelen, stofonderdelen mogen spreiden over de zes leerjaren - nu al decretaal mogelijk zijn.~~

Beoordeel in verband met dit artikel de volgende stellingen:

- ~~1. Mieke Van Hecke treedt op als een actor in de context op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.~~
- ~~2. De taal- en andere sociale achterstanden zijn processen en variabelen uit de context van het onderwijsgebeuren op het macroniveau.~~
- ~~3. Koen Pelleriaux verwijst naar variabelen en processen in de organisatie op het mesoniveau van scholen.~~
- ~~4. De decreten waar Pelleriaux naar verwijst bepalen de context op het macroniveau.~~

Welke stelling is correct? Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.**
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 3

Lees het volgende uittreksel uit De Standaard van vrijdag 21 augustus 2009 en beoordeel vervolgens de stellingen.

Leercontract slaat niet meer aan bij jongeren

Het aantal jongeren dat via een 'leercontract' werk vindt, is de voorbije jaren dramatisch gedaald. Nochtans hadden de onderwijsnetten en de sociale partners enkele jaren geleden er de mond van vol. Leerlingen die in het voltijds beroepsonderwijs niet slagen, hebben vandaag nog twee reddingsboeien: het deeltijds beroepsonderwijs of de leertijd. Beide systemen bestaan eruit dat de jongeren deels een opleiding volgen en deels gaan werken, om later vlot de overstap te maken naar de arbeidsmarkt.

Het aantal jongeren dat via een 'leercontract' wordt tewerkgesteld, is de voorbije vijf jaar gedaald van 4.599 naar 3.705. Twintig jaar geleden zaten we zelfs nog op het niveau van ongeveer 10.000 leercontracten.

Het 'leercontract' of de leertijd is een opleidingsvorm waarbij jongeren vanaf 15 jaar één dag per week theoretische vorming krijgen bij Syntra en vier dagen per week gaan werken, om het beroep ook in de praktijk te leren.

Beoordeel in verband met dit artikel de volgende stellingen:

1. Studeren via een leercontract is een organisatievorm op het mesoniveau in het onderwijskundig referentiekader.
2. Studeren via een leercontract is een organisatievorm op het microniveau in het onderwijskundig referentiekader.
3. Het leercontract veronderstelt een directe samenwerking met actoren in de context van het onderwijs in het onderwijskundig referentiekader..
4. Syntra is een te beschouwen als een "instructieverantwoordelijke" op het mesoniveau in het onderwijskundig referentiekader.

Welke stelling is correct? Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.**
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 4

Lees het volgende uittreksel uit Klasse voor leraren van 1 juni 2009 en beoordeel vervolgens de stellingen.

Geen revolutie in secundair onderwijs

Leerlingen van de eerste graad secundair onderwijs kiezen uit vier belangstellingsgebieden: 'gezondheid, welzijn en samenleving', 'administratie, handel en economie', 'natuur, techniek en wetenschappen' en 'talen, kunst en cultuur'. Daarna kiezen ze voor arbeidsmarktgerichte richtingen of doorstromingsrichtingen. Leraren kunnen promotie maken tot senior-leraar: promoveren én tegelijk blijven lesgeven wordt dan mogelijk. Dat zijn enkele voorstellen uit het rapport 'Kwaliteit en kansen voor elke leerling' met een visie op het toekomstige secundair onderwijs. Daaruit blijkt dat er geen behoefte is aan een revolutie, maar aan goed voorbereide en overlegde bijsturingen, gespreid over een periode van tien jaar. Het rapport vormt de basis voor een debat in het onderwijs en de samenleving.

Lees en beoordeel over dit krantenartikel de volgende stellingen:

1. De belangstellingsgebieden zijn organisatieaspecten op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.
2. Arbeidsmarktgerichte richtingen leggen de link met de context op het mesoniveau in het referentiekader.
3. "Als leraar promotie maken" is geregeld door de wetgeving in de context op het macroniveau macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.
4. De tekst in het uittreksel suggereert dat het debat over de hervorming van het secundair onderwijs moet gevoerd worden op het mesoniveau in het onderwijskundig referentiekader.

Welke stelling is correct? Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
B. Alleen stelling 2 is correct.
C. Alleen stelling 3 is correct.
D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 5

Lees het volgende uittreksel uit Klasse voor leraren van 1 maart 2009 en beoordeel vervolgens de stellingen.

Omgaan met creationisme in de klas – Mijnheer, Darwin was een racist

"We geloven niet dat we van de aapachtigen afstammen". Leraren die over de evolutietheorie van Charles Darwin beginnen, krijgen steeds vaker met kritische vragen van leerlingen te maken. Die halen hun ideeën bij creationistische websites of horen argumenten van geloofsgenoten. Filosoof Johan Braeckman plant workshops zodat leraren beter met die vragen kunnen omgaan. 150 jaar na het verschijnen van Darwins 'On the origin of species' blijkt dat meer dan nodig.

2009 is een wetenschappelijk feestjaar. Tweehonderd jaar geleden werd Charles Darwin geboren en 150 jaar geleden schreef hij zijn boek 'On the origin of species'. Maar creationisten vieren niet mee: ze moeten niet weten van de evolutietheorie van Charles Darwin. Op www.creabel.org lees je het wereldbeeld van creationisten uit de Pinksterkerk: "Voor de creationist omvat het wereldbeeld een aarde (inclusief heelal) die 6 000, hooguit 10 000 jaar oud is en die als plaats voor de mens geschapen is. De mens is hierin naar Gods beeld geschapen en heeft een duidelijk doel in zijn leven – contact te hebben met zijn Schepper."

"Bij de voortplanting heb je het ook niet over de ooievaarstheorie"

Uit een onderzoek van An Bogaerts in 2005 blijkt dat heel wat leerlingen in het secundair onderwijs open staan voor creationistische ideeën. Zij ondervroeg tweehonderd joodse, katholieke en islamitische leerlingen in Vlaanderen. Ze stelde onder andere de vraag: 'Stamt de mens af van de aapachtigen?' 'Dat is onzin', antwoordde 14 procent van de katholieke, 61 procent van de joodse en 82 procent van de islamitische leerlingen.

Beoordeel de volgende stellingen in relatie tot dit krantenuittreksel:

1. In het Vlaamse onderwijssysteem beslissen leerkrachten op het microniveau over de invulling van de leerstof met betrekking tot de evolutieleer.
2. De ideologische "kleur" van een school is bepaald door de context op het mesoniveau in het onderwijskundig referentiekader.
3. De ideologische "kleur" van een school is een kenmerk van de instructieverantwoordelijke op het mesoniveau in het onderwijskundig referentiekader.
4. In het Vlaamse onderwijssysteem wordt op het macroniveau beslist over de invulling van de leerstof met betrekking tot de evolutieleer.

Welke stelling is correct? Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
 B. Alleen stelling 2 is correct.
C. Alleen stelling 3 is correct.
 D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 6

Lees het volgende uittreksel uit Knack 18 maart 2009 en beoordeel vervolgens de stellingen.

Specialisatiejaar veiligheid in secundair onderwijs

Jongeren optimaal voorbereiden op een job als bewakingsagent, brandweerman, politieagent of een andere veiligheidsfunctie. Met dat doel voor ogen starten vijftien Vlaamse middelbare scholen in september met een specialisatiejaar veiligheid.

Het gaat om het 7de specialisatiejaar Veiligheidsberoepen in het beroepsonderwijs en een 7de jaar Integrale veiligheid in het technisch onderwijs.

Het specialisatiejaar komt tegemoet aan een aantal verzuchtingen uit de veiligheidssector, aldus De Padt en Vandenbroucke.

Zo bereidt het mogelijke rekruten beter voor op selectieproeven bij de politie. In 2008 was 16 procent van de kandidaten in die proeven geslaagd. Het specialisatiejaar zal er ook voor zorgen dat er jaarlijks een aantal jongeren afstuderen die willen werken bij de brandweer, dat vooral een tekort heeft aan jonge brandweerlieden.

Het specialisatiejaar is ook van belang voor bewakingsfirma's. Als ze nu een jonge rekrut aantewerven, moet dat nieuwe personeelslid eerst een opleiding volgen.

1. Het inrichten van een specialisatiejaar in het beroepsonderwijs en technisch onderwijs is een ingreep in de organisatie op het mesoniveau van het onderwijskundig referentiekader.
2. De opleiding is er gekomen na contact tussen het onderwijs en actoren in de context op het macroniveau van het onderwijskundig referentiekader.
3. De brandweer is een actor die als instructieverantwoordelijke optreedt op het macroniveau van het onderwijskundig referentiekader.
4. De selectieproeven bij de politie zijn een component van het didactisch handelen op het mesoniveau van het onderwijskundig referentiekader.

Welke stelling is correct? Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 7

Lees het volgende uittreksel uit De Morgen van 29 juni 2009 en beoordeel vervolgens de stellingen.

Startende zelfstandigen weten te weinig over bedrijfsbeheer

Startende zelfstandigen zijn niet voldoende klaar voor het ondernemerschap. Dat blijkt uit een studie van het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ) en het Human Resources dienstenbedrijf Securex. Mensen met een diploma en oudere starters blijken een betere kennis te hebben.

Het NSZ en Securex legden startende ondernemers elf meerkeuzevragen voor zoals "wat is een creditnota?" en "Hoe kies je een naam voor je zaak?". De gemiddelde score was "een matige" 5,96 op 10.

"Ergens verwendert ons dat niet", stelt Christine Mattheeuws, voorzitter van het NSZ. "Ons onderwijs is helemaal niet aangepast aan het bedrijfsleven. Kennis over bedrijfsbeheer komt veel te weinig aan bod." Toch is het onderwijs niet helemaal nutteloos, zo blijkt. Startende ondernemers met een diploma scoren immers gemiddeld bijna 7 op 10, terwijl mensen zonder diploma maar 4,5 op 10 halen. Ook een snelcursus volgen, leidt tot een betere kennis.

"Mensen die pas afstuderen, denken doorgaans dat ze klaar zijn om met een eigen zaak te beginnen, maar dat is niet helemaal zo", zegt Mattheeuws. Het NSZ en Securex pleiten onder meer voor een verplicht vak "ondernemerschap", zowel in het middelbaar als in het hoger onderwijs.

Beoordeel de volgende stellingen:

1. NSZ en Securex zijn actoren in de context van het onderwijs op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.
2. Het instellen van een verplicht vak is een ingreep in de organisatie van het onderwijs op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.
3. Het instellen van een verplicht vak is een ingreep in de instructieactiviteiten van het onderwijs op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.
4. NSZ en Securex zijn actoren in de organisatie van het onderwijs op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.
- 5.—

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
 B. Alleen stelling 2 is correct.
 C. Alleen stelling 3 is correct.
 D. Alleen stelling 4 is correct.

Studentennummer:

Naam:

Vraag 8

De associatiewetten keren bij vrijwel alle behavioristische auteurs terug. Lees en beoordeel de volgende concrete toepassingen en beoordeel of de verwijzing naar een concrete associatiewet correct is.

1. Omdat er bosbranden uitbraken vlak bij ons vakantiehôtel in Athene, roept Griekenland bij mij een rampensfeer op. We herkennen hier het principe van de contiguiteit.
2. Poezen roepen bij mij meteen het beeld op van honden en een achtervolging. Dit is een toepassing van het principe van de contrasten.
3. Wanneer een pianoleraar een pianostuk met het ritme van een tango aanleert op basis van een gekend Argentijns tangolied, dan bouwt hij voort op het principe van de contrasten.
4. Wanneer een leerkracht scheikunde bij een oefening rond "zuren", verwijst naar de erosie veroorzaakt door zure regen, dan past hij het principe van contiguiteit toe.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. **Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 9

Lees het volgende stukje over het opvoeden van baby's

(<http://www.babyclub.be/BabyClub/VragenOuders/Opvoeding/Baby+opvoeden.htm>):

Praktijkregels zelf ontdekken

In boeken en tijdschriften worden heel wat tips gegeven over het opvoeden van baby's. Af en toe zijn ze tegenstrijdig en dat is ook geen wonder: het is namelijk de bedoeling als ouder zelf uit te zoeken welke van de tips het meest geschikt zijn voor je baby in je gezin. Het kan bijvoorbeeld best zijn dat het baby'tje van je zus rustig wordt als hij lekker veel huiselijke geluiden hoort, terwijl je baby het misschien veel meer op prijs stelt om op een rustig plaatsje op adem te komen. Aan jou om uit te zoeken waar je en je baby zich het prettigste bij voelen.

Sommige baby's worden weinig gestoord door prikkels van buiten uit, andere zijn er dan weer extra gevoelig voor: ze staan voortdurend 'op scherp' en schrikken heel makkelijk. Drie tips voor baby's op scherp:

- 1. Zing een liedje als je op weg bent naar hem, als het kan telkens hetzelfde ik-kom-eraan-liedje.*
- 2. Schrikachtige baby's houden meer van dimmers dan van gewone lichtschakelaars.*
- 3. Til hem steeds zachtjes op, zeker deze baby's zijn gek op langzame bewegingen.*

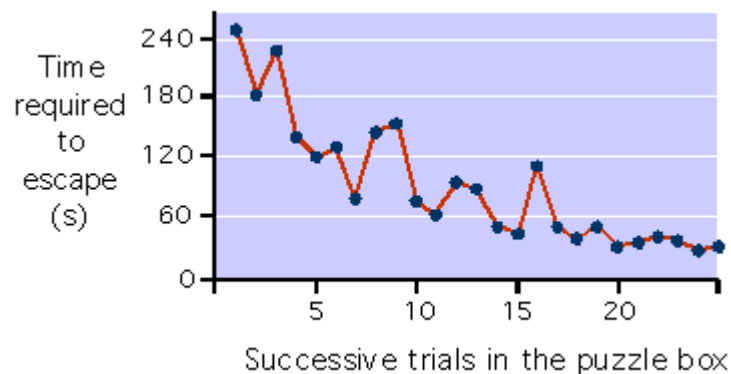
Beoordeel de volgende stellingen naar aanleiding van deze test:

- 1. De tips die stelt "Zing een liedje als je op weg bent naar hem, als het kan telkens hetzelfde ik-kom-eraan-liedje" is een voorbeeld van klassieke conditionering.*
- 2. De tips die stelt "Zing een liedje als je op weg bent naar hem, als het kan telkens hetzelfde ik-kom-eraan-liedje" is een voorbeeld van operante conditionering.*
- 3. De tips die stelt "Zing een liedje als je op weg bent naar hem, als het kan telkens hetzelfde ik-kom-eraan-liedje" is een voorbeeld van shaping.*
- 4. De tips die stelt "Til hem steeds zachtjes op, zeker deze baby's zijn gek op langzame bewegingen" is een voorbeeld van een voorbeeld van een positieve reinforcer.*

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 10

Thorndike schuift een aantal wetten naar voren bij de behavioristische opvatting over leren en instructie. Lees en beoordeel de volgende stellingen over interpretatie van deze wetten.

(Foto: <http://psychologen.uwstart.nl/>)

1. De Law of Readiness werkt niet bij negatieve bekrachtiging.
2. De Law of Readiness is de basis voor associative shifting.
3. De Law of Readiness is een voorwaarde voor de Law of Effect.
4. De Law of Exercise staat los van de Law of Effect.

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 11

Beoordeel de volgende stellingen over instructie-aanpakken volgens het behaviorisme.

1. Contingency contracting steunt op operante conditionering.
2. Het succes van mastery learning ligt in het variëren van het studietempo.
3. Een proctor bij het PSI garandeert dat de opdrachten correct worden opgelost
4. Bij geprogrammeerde instructie leert de lerende uit zijn/haar fouten.

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 12

Hieronder leest u een fragment uit de aanpak van schoolfobie (1% van de kinderen heeft dit)

(<http://www.google.be/search?hl=en&client=firefox-a&rls=org.mozilla%3Aen-US%3Aofficial&hs=3xU&num=50&q=aanpak+schoolfobie+&btnG=Search&meta=>).

Broadwin (1932) gaf als eerste een omschrijving van het klachtenpatroon dat we nu schoolfobie noemen. Hij beschrijft dat een kind in zo'n geval lange tijd van school afwezig is.

De behandeling was gericht op een snelle terugkeer naar school, aangezien dat door vele auteurs als een sleutel tot succes wordt gezien. Thuis raakt het kind namelijk geïsoleerd van zijn leeftijdsgenoten. Daardoor vermeerdert zijn angst voor de terugkeer, (...).

Er werd een programma samengesteld door behandelaarster en gezin om Anja stapsgewijs de lessen weer te laten volgen. Er werden beloningen gekoppeld aan de goede uitvoer van de stappen. (...)

Week 1.

1. 5 minuten samen voor de school blijven staan
2. 15 minuten samen in de hal blijven
3. 30 minuten alleen in de hal blijven
4. 30 minuten alleen in de klas blijven, bij de klasseleraar
5. 1 uur in de klas blijven, met andere kinderen erbij.

Elke stap leverde tien punten op, die dezelfde dag besteed konden worden, plus tien punten om in het weekend te besteden. De ouders traden op als uitvoerders van het programma.

Week 2.

6. 1 normale les volgen
7. 1 normale les volgen
8. 2 lessen volgen
9. 3 lessen volgen
10. 3 lessen volgen

De te verdienen punten voor deze week waren 15.

(...)

Lees en beoordeel de volgende stellingen bij deze aanpak:

- 1 Wat hier wordt voorgesteld is een vorm van contingency contracting.
- 2 In deze aanpak worden de punten best pas na een week gegeven.
- 3 Wat hier wordt voorgesteld is een vorm van opeenvolgende klassieke conditionering.
- 4 De te verdienen punten worden als shaping aangeduid.

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 13

Lees volgend fragment uit het boek "leren en instructie van Monique Boekaerts, Robert-Jan Simons, P. .R. Simons (2007, p.57):

Men ...

kan de mate van coherentie van een geheugenrepresentatie het best vergelijken met de bereikbaarheid van een stad. Deze wordt bepaald door het aantal wegen dat de stad verbindt met andere steden en gebieden en door de kwaliteit van de wegen. Hoe breder en hoe beter begaanbaar de wegen zijn hoe bereikbaarder die stad genoemd kan worden. Zo is het ook met geheugenrepresentaties: hoe meer verbindingen vanuit een bepaald begrip lopen en hoe beter de kwaliteit van deze verbindingen hoe bereikbaarder zo'n begrip is. Drie typen van verbindingen lijken de **coherentie** te bepalen:

- de verbindingen binnen de leerstof (vergelijk Lodewijks, 1981);
- de verbindingen tussen de geleerde formele kennis en informele kennis (vergelijk Prawat, 1989)
- de verbindingen met andere domeinen van kennis (vergelijk Pea, 1987; Prawat, 1989).

Het gaat hier eigenlijk om het verwerkt of geïntegreerd hebben van leerstof in het persoonlijk kennis-bezit (zie ook paragraaf 3.1).

Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen specifieke en algemene voorkennis. Specifieke voorkennis betreft de kennis die iemand heeft op het specifieke domein van studie. Wat weet iemand al van wat hij nog moet leren? Meer algemene voorkennis betreft kennis uit andere gebieden die behulpzaam kan zijn of zelfs noodzakelijk is bij het bestuderen van bepaalde stof. Dochy (1992) onderscheidt in zijn onderzoek naar de relatie tussen voorkennis en leerprestaties van studenten aan de Open Universiteit in totaal zeven componenten van voorkennis. Het ging om een cursus 'Economie en

Beoordeel nu de volgende stellingen naar aanleiding van dit fragment:

1. De zinsnede "hoe meer verbindingen vanuit een bepaald begrip lopen en hoe beter de kwaliteit van deze verbindingen hoe bereikbaarder zo'n begrip is" verwijst naar de mate van elaboratie van het lange termijn geheugen.
2. De zinsnede "hoe meer verbindingen vanuit een bepaald begrip lopen en hoe beter de kwaliteit van deze verbindingen hoe bereikbaarder zo'n begrip is" verwijst naar de mate van organisatie van het lange termijn geheugen.
3. De zinsnede "hoe meer verbindingen vanuit een bepaald begrip lopen en hoe beter de kwaliteit van deze verbindingen hoe bereikbaarder zo'n begrip is" verwijst naar het groter aantal schema's in het lange termijn geheugen.
4. De zinsnede "hoe meer verbindingen vanuit een bepaald begrip lopen en hoe beter de kwaliteit van deze verbindingen hoe bereikbaarder zo'n begrip is" verwijst naar het groter propositienetwerk in het lange termijn geheugen.

Kies één van de volgende alternatieven:

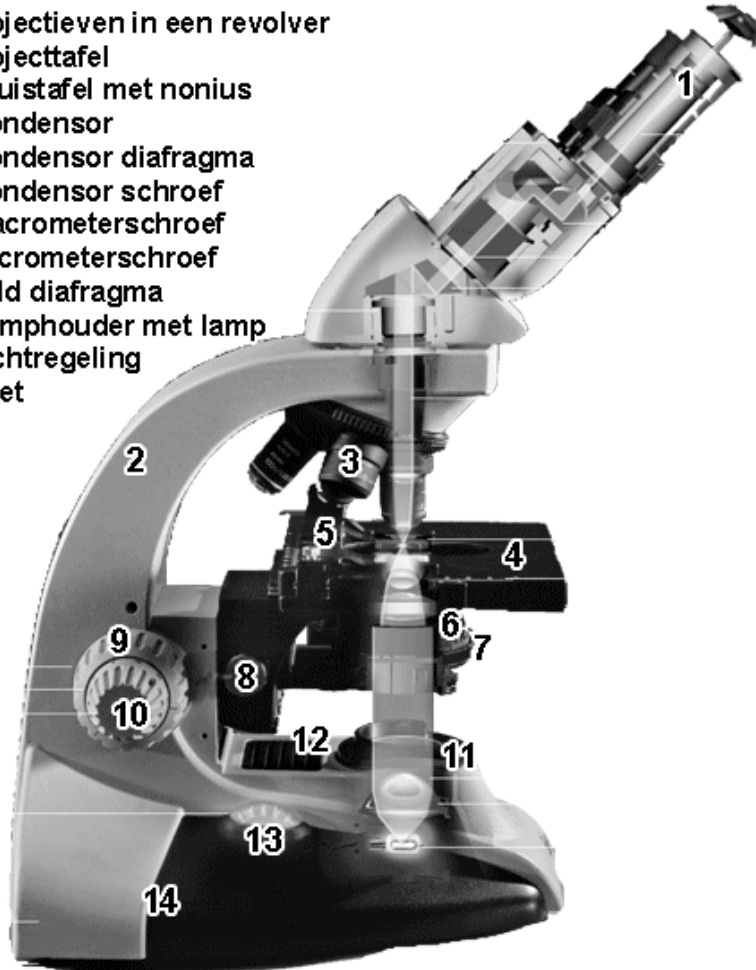
- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 14

In dit voorbeeld zie je een plaatje dat de werking en onderdelen van een microscoop weergeeft (<http://www.vcbio.science.ru.nl/image-gallery/studymicroscope/>).

DE MICROSCOOP

- 1 Oculair
(linker oculair: extra ring voor brilsterkte correctie)
- 2 Tubus
- 3 Objectieven in een revolver
- 4 Objecttafel
- 5 Kruistafel met nonius
- 6 Condensor
- 7 Condensor diafragma
- 8 Condensor schroef
- 9 Macrometerschroef
- 10 Micrometerschroef
- 11 Veld diafragma
- 12 Lamphouder met lamp
- 13 Lichtregeling
- 14 Voet

Beoordeel de volgende stellingen bij deze illustratie die uitgaan van een cognitivistische visie op leren en instructie.

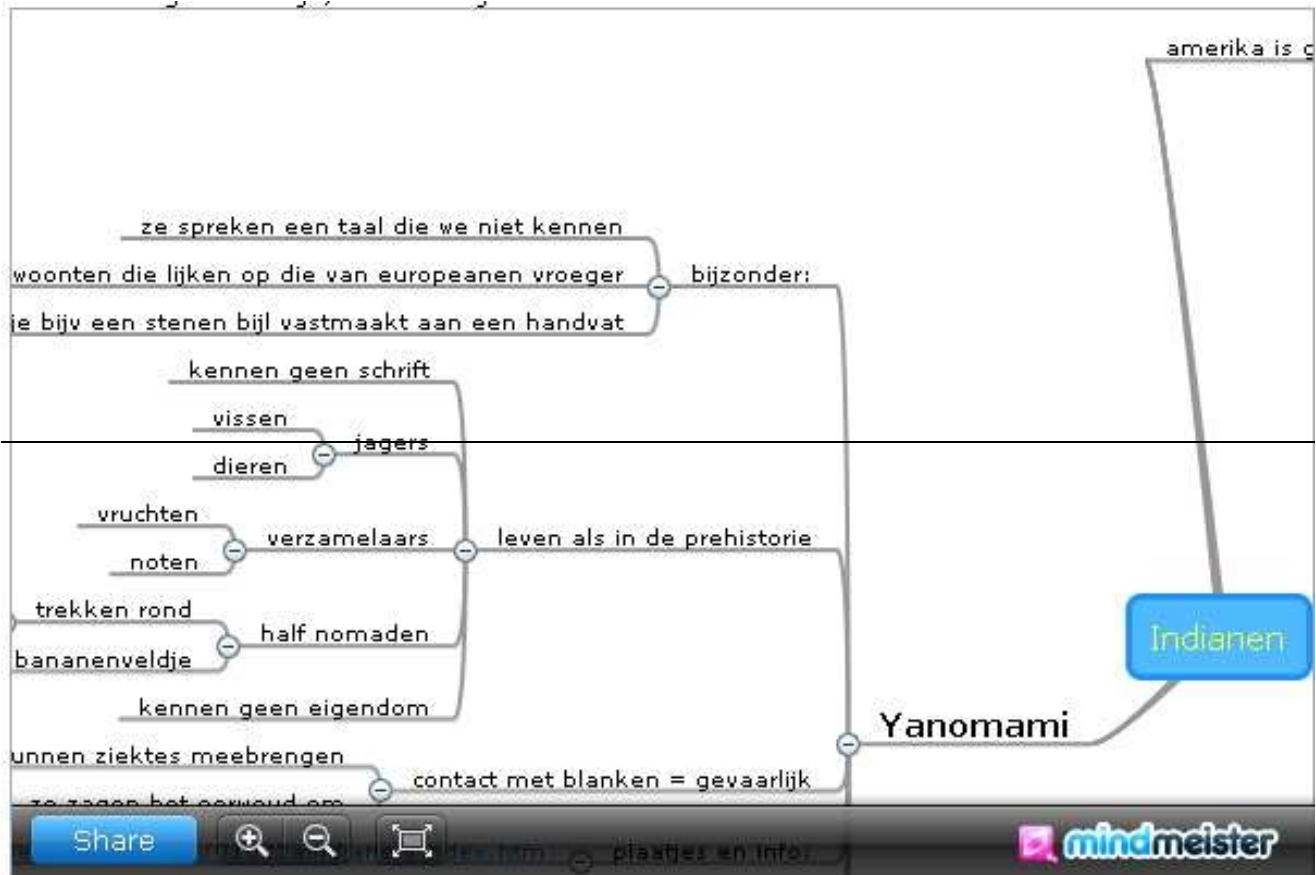
- 1 De schermindeling voldoet aan het modaliteitsprincipe volgens de CTML van Mayer.
- 2 De schermindeling voldoet aan het coherentieprincipe volgens de CTML van Mayer.
- 3 De schermindeling voldoet aan het spatial contiguity principe volgens de CTML van Mayer.
- 4 De schermindeling voldoet aan het multimediaprincipe volgens de CTML van Mayer.

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.**

Vraag 15

Hieronder zie je — aan de hand van een mind map — een gedeeltelijke uitwerking van een geschiedenisles over Amerika en de problematiek van de indianen door een leerlinge uit het secundair onderwijs. We drukken vooral een stuk af over het concept “indianen”.

Bekijk deze afdruk vanuit cognitivistische theoretische concepten en beoordeel daarbij de volgende stellingen:

1. Deze representatie is een extern netwerk van proposities over het begrip “indianen”.
2. De representatie is een adequate weergave van het interne schemabegrip over “indianen”.
3. Een mind map kan alles weergeven wat in het lange termijn geheugen gerelateerd is aan het begrip “indianen”.
4. De tekening is een non-linguïstische representatie (NLR) van het begrip “indianen”.

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
 B. Alleen stelling 2 is correct.
 C. Alleen stelling 3 is correct.
 D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 16

Op deze foto zie je een kind uit Mozambique aan het spelen met zijn zelf in elkaar geknutseld "autootje" (bamboestok als stuur, ijzerdraad en lege drankblikjes). We bekijken dit "spelen" vanuit een cognitivistische leertheorie.

Beoordeel hierover de volgende stellingen.

1. Het maken van het "autootje" helpt een non linguïstische representatie op te bouwen van begrippen zoals bijvoorbeeld "sturen" of "wielas".
2. Rondlopen met het "autootje" speelt geen rol bij schemaconstructie in het lange termijn geheugen.
3. Het "autootje" is een explicitering van het interne schemabegrip rond "auto" in het lange termijn geheugen.
4. Het bouwen van het "autootje" heeft enkel betrekking op het toepassen van procedurele kennis.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
B. Alleen stelling 2 is correct.
C. Alleen stelling 3 is correct.
D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 17

Via een experimenteel multimedia pakket over “mondelijke presentatievaardigheden” zien lerenden videoclips waarin andere lerenden een mondelinge presentatie geven (zie schermafdruk hieronder).

Kan ik het wel leren?

Iedereen kan het leren
door 'oefening' + 'feedback'

Luister maar eens naar de
Getuigenis van Bert
(student handelswetenschappen)
(linkermuisklik in beeld)

Wat kunnen we leren van Bert? Denk even na en klik pas voor de antwoorden!

1. Geloof in verandering!
2. Doe het 'stap voor stap' : 1 of 2 aandachtspunten tegelijk
3. Reflecteer zoals Bert: denk na over sterke punten en over veranderingpunten

De lerenden doorlopen op eigen tempo de clips. Ze krijgen 14 videoclips te zien. Daarbij zien ze ook getuigenissen van lerenden (Bert in de schermafdruk) die vertellen over hun aanpak, hun moeilijkheden en hun slagen en mislukken bij het geven van een mondelinge presentatie. De opeenvolgende videoclips demonstreren de kwaliteitscriteria voor een goede presentatie. De lerenden krijgen ook evaluatiecriteria aangereikt om de aanpak van de lerenden in de clips te beoordelen (bijv. oogcontact, inhoudelijke organisatie van de presentatie, enz.

Beoordeel de volgende stellingen in relatie tot deze informatie:

1. Het leren evalueren van de presentaties van anderen via de clips, speelt in op de retentieprocessen volgens de social learning theory.
2. Wanneer Bert (schermafdruk) vertelt over zijn geslaagde presentatie, dan levert dat een vicarious experience op bij een lerende.
3. De keuze van o.a. Bert als “model” bepaalt de aandachttrichtende processen in de social learning theory.
4. Het op eigen tempo doorlopen van het pakket beïnvloedt de motivationele processen in de social learning theory..

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 18

Het begrip “schema” is de kern van het leerproces volgens cognitivisten. We hebben dit begrip uitgebreid belicht in de cursus.

Beoordeel op basis van deze uiteenzetting de volgende stellingen over dit begrip:

1. Bij de opbouw van declaratieve kennis komt altijd procedurele kennis kijken.
2. Zowel bij de representatie als de ontwikkeling van procedurele kennis komt declaratieve kennis kijken.
3. Het schemabegrip wordt enkel door cognitivistische auteurs gehanteerd.
4. Een schema is een “netwerk”; dat betekent dat een schema altijd geordend is in relatie tot andere schema’s in het geheugen.

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 19

De constructivistische opvatting bouwt verder op de theorie of conceptuele referentiekaders van verschillende auteurs. De opvattingen van deze auteurs kunnen overigens sterk van elkaar verschillen. Lees en beoordeel de volgende stellingen over drie historische pioniers bij het constructivisme: Bruner, Piaget en Vygotsky.

1. Bruner en Vygotsky aanvaarden beide dat het aanreiken van schoolse kennis de schemaontwikkeling ondersteunt.
2. Logisch-wiskundige kennis bij Piaget komt overeen met de iconic representations bij Bruner.
3. Enactive representations (Bruner) en fysisch-empirische kennis (Piaget) zijn vergelijkbaar.
4. Bruner en Vygotsky benadrukken beide dat het leerproces stapsgewijs moet opgebouwd worden met tussentijdse beloningen.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.**
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 20

Op onderstaande foto zie je hoe een bezoeker aan een museum rond de toelatingsexamens voor de Chinese administratie (Yongshuo, PR China, juli 2009), zelf ook een test aflegt bij het overschrijven van Chinese karakters. Beoordeel de volgende stellingen die het bezoek van een westerling aan dit "museum" situeren in de visie van Bruner op leren.

Kies één van de volgende alternatieven:

1. Het schrijven van de Chinese karakters levert voor een Westerse bezoeker aan het museum een *enactive representation* op.
2. Het schrijven van de Chinese karakters levert een *iconic representation* op.
3. Het schrijven van de Chinese karakters levert een *symbolic representation* op.
4. Het schrijven van de Chinese karakters is een vorm van *discovery learning*.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
 B. Alleen stelling 2 is correct.
 C. Alleen stelling 3 is correct.
 D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 21

Op de foto hieronder zie je een meisje haar wiskundeoefeningen uitwerken, waarbij ze bonnen gebruikt en ook telt op haar vingers om haar sommen voor te breiden en/of te controleren (Yongshuo, PR China, juli 2009). Beoordeel de volgende stellingen die deze manier van leren situeert bij een visie op leren en instructie van een bepaalde auteur.

Kies één van de volgende alternatieven:

1. Het gebruik van de bonen is een vorm van “mediation” volgens Vygotsky.
2. Het gebruik van de bonen en haar vingers garandeert “experiential learning” volgens Kolb.
3. Het gebruik van de bonen en het tellen op de vingers maakt het mogelijk opeenvolgende representaties op te bouwen bij de sommen, volgens Bruner.
4. Het gebruik van de bonen levert “subjectieve kennis” op volgens Vygotsky.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.**
- D. Alleen stelling 4 is correct

Vraag 22

Lees volgende tekst over ervaringsgericht leren van de stichting filosoferen met kinderen (<http://www.filosoferenmetkinderen.nl/ervaringsgericht-onderwijs.htm>):

Ervaringsgericht onderwijs

Het ervaringsgerichte onderwijs concentreert zich vanaf haar introductie in 1979 op twee punten: (1) het zoeken naar een omgangsvorm die een beter contact met kinderen oplevert: de ervaringsgerichte dialoog. (2) Vrijheid: kinderen ruimte geven om, gedreven door hun drang tot exploreren, initiatieven te nemen. Ervaringsgericht betekent: gericht op wat er in kinderen omgaat (ervaringsstroom). Gericht op het geestelijk en lichamelijk instrumentarium en op de persoonlijke levensgeschiedenis waarmee ze de school binnenstappen. Gericht op wat hen raakt en motiveert, gericht op wat ze vragen in het licht van hun ontwikkeling. Gericht, niet alleen op de ontwikkeling van hun cognitieve vaardigheden maar op de totale beleving van onderwijsleersituaties. Gericht, óók op de bijbehorende positieve en negatieve gevoelens, die maar al te vaak te maken hebben met het al of niet onder druk staan van fundamentele menselijke behoeften. Net als volwassenen hebben ook kinderen zich competent te voelen en de behoefte om het eigen bestaan als zinvol te ervaren. 'Leren' wordt binnen het ervaringsgerichte onderwijs niet opgevat als het verplicht aanleren van vastliggende kennis en vaardigheden, die volgens vaste methoden worden onderwezen. (...) Vijf factoren zijn belangrijk:

- 1. Een goede sfeer in de groep en onderlinge relaties die ontspannen en ontwikkelingsbevorderend zijn;*
- 2. Werk op het niveau dat een kind aankan en het tegelijkertijd uitdaagt;*
- 3. Werk dat werkelijkheidsnabij is en daarom voor kinderen interessant;*
- 4. De mogelijkheid tot activiteit, daadwerkelijk zelf iets doen;*
- 5. De mogelijkheid tot het nemen van eigen initiatief.*

Beoordeel naar aanleiding van deze tekst de volgende stellingen:

1. In de tekst verwijst men naar de vier processen van experiential learning: actie, ervaren, reflectie, abstractie.
2. Experiential leren leidt zoals in deze tekst altijd tot onvoorspelbare uitkomsten.
3. In de tekst ontbreekt aandacht voor reflectie in de cyclus van het ervaringsgericht leren.
4. Kolb benadrukt net als in deze tekst dat kinderen vrij initiatieven moeten nemen.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.**
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 23

Lees het volgende tekstje over samenwerkend leren:

Samenwerken bij wiskunde in het Secundair Onderwijs

De leerkracht splitst de klas op in groepjes van twee leerlingen. Alle groepjes krijgen dezelfde opgavenreeks: functies.

De afspraak is als volgt

- *Eerst maakt elke leerling de oefening zelfstandig.*
- *Dan leggen de leerlingen hun uitwerking aan elkaar uit en kiezen de beste uitwerking.*
- *Ze noteren bij elke uitwerking waarom dit de beste uitwerking en waarom de andere uitwerking minder goed is.*
- *Bij de discussie krijgen de leerlingen een aantal spelregels mee of wie hoe lang aan het woord mag zijn.*
- *Bij de klassikale bespreking wordt niet alleen feedback gegeven op de wiskunde-uitwerking, maar ook op de argumentaties die worden gegeven voor de keuze van een uitwerking.*

Beoordeel nu de volgende stellingen in relatie tot deze tekst waarbij we nakijken of de aanpak voldoet aan de voorwaarden van Johnson & Johnson (1996):

1. De geschetste aanpak garandeert dat er een "positive interdependence" is tussen de leerlingen.
2. Deze aanpak voor samenwerkend leren voldoet enkel aan de voorwaarde voor "individual accountability".
3. Deze aanpak voor samenwerkend leren voldoet enkel aan de voorwaarde voor "Group accountability".
4. De aanpak is een voorbeeld waarin enkel "intertwine face to face contact with group contact" naar voren komt.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 24

Lees deze toelichting bij de eindtermen voor het Vlaamse Onderwijs m.b.t. leren leren (<http://www.ond.vlaanderen.be/DVO/basisonderwijs/lager/uitgangspunten/lerenleren.htm>)

Lager Onderwijs: Uitgangspunten leren leren (Basisonderwijs – Buitengewoon basisonderwijs)

Vorming is meer dan kennis, inzichten en vaardigheden bijbrengen. Via de eindtermen "leren leren" moeten de kinderen meer zelfstandig nieuwe kennis en vaardigheden kunnen verwerven en in staat zijn problemen op te lossen. Daar hangen twee doelen aan vast: ondersteuning van het schoolse leren enerzijds en effectief kunnen leren in om het even welke leersituatie anderzijds.

De kinderen moeten met andere woorden betere lerenden en probleemoplossers worden en dat in allerlei wisselende contexten. Leren is immers een levenslang ontwikkelingsproces, waarbij ook iemands opvattingen over leren mee evolueren. Manieren van aanpakken, oplossingsstrategieën en attitudes ontwikkelen, daar gaat het om.

Deze visie op "leren leren" steunt op de overtuiging dat leren een actief en constructief proces is. Leerinhouden en leerervaringen worden gezien als ruwe materie, die de lerende moet bewerken, verwerken en opnieuw opbouwen. Dit veronderstelt actieve inspanningen om te analyseren, concretiseren, verbanden leggen, interpreteren, synthetiseren, abstraheren, evalueren, integreren en transfereren.

De eindtermen "leren leren" worden los van enige context geformuleerd. Daarmee valt de klemtoon op het feit dat veel aspecten van "leren leren" hun toepassing vinden in uiteenlopende situaties. Ook is het een stimulans voor de school om deze leergebiedoverschrijdende eindtermen in verschillende leercontexten, gevarieerde leersituaties en met leerinhouden uit verschillende leergebieden aan te leren en te oefenen. Zo wordt ook het transferkarakter ervan voor kinderen zichtbaar en geleidelijk aan duidelijk.

Beoordeel de volgende stellingen naar aanleiding van dit tekstfragment:

1. In de aanpak herkennen we impliciet het gebruik van de beertjes van Meichenbaum.
2. In de tekst wordt expliciet de link gelegd naar metacognitieve regulatiestrategieën (Brown).
3. In de tekst ligt de nadruk op de metacognitieve ervaringen van leerlingen (Flavell).
4. In de tekst wordt het ontwikkelen en beheersen van metacognitieve kennis centraal gesteld (Brown en Flavell).

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
B. Alleen stelling 2 is correct.
 C. Alleen stelling 3 is correct.
 D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 25

Volgens de taxonomie van Brown stuurt metacognitie verschillende regulatieprocessen aan. Beoordeel de volgende voorbeelden en hun ordening volgens de theorie van Brown.

1. Ik heb gedacht: "Ik ben niet zeker of ik het vorige wat ik heb geleerd nog beet heb?"
Dit verwijst naar de metacognitieve strategie *evalueren*.
2. Ik stelde mij de vraag: "Hoe moeilijk zal dat hier zijn?"
Dit verwijst naar de metacognitieve strategie *evalueren*.
3. Ik maakte bij mezelf de bedenking "Wat zal ik eerst moeten doen?"
Dit verwijst naar de metacognitieve strategie *plannen*.
4. Ik heb gedacht "Hoe pak ik deze taak succesvol aan?"
Dit verwijst naar de metacognitieve strategie voorspellen.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.**
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 26

~~We hebben twee taxonomieën bestudeerd bij het begrip metacognitie en twee modellen voor problem solving. Beoordeel de volgende stellingen die deze modellen en taxonomieën vergelijken.~~

- ~~1. De stappen in het model van Polya komen overeen met de regulatiestrategieën in de taxonomie van Brown.~~
- ~~2. In tegenstelling tot opvattingen over metacognitie, zijn problem solving modellen eerder verankerd in een kennisdomein.~~
- ~~3. Problem solving strategieën zijn een voorbeeld van metacognitieve strategieën.~~
- ~~4. Probleemoplossingsprocessen monitoren de metacognitie.~~

~~Kies één van de volgende alternatieven:~~

- ~~A. Alleen stelling 1 is correct.~~
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- ~~C. Alleen stelling 3 is correct.~~
- ~~D. Alleen stelling 4 is correct.~~

Vraag 27

Lees volgend artikel over het inrichten van ontbijtles op school

(<http://www.wassenaar.nl/Smartsite.shtml?id=72332>):

Kinderen krijgen ontbijtles op school

Wat is een goed ontbijt en waarom is het zo belangrijk om 's morgens goed te eten? Dat leren ongeveer 222 leerlingen van groep 6,7 en 8 van een aantal basisscholen in Wassenaar tijdens speciale 'ontbijtlessen' op school in de periode april t/m juni 2009.

Een initiatief van de Gemeente Wassenaar, GGD Zuid Holland West en de afdeling Voedingsvoorlichting en Dieetadvisering van Florence.

De ontbijtlessen worden gegeven in het kader van het project: "Kies voor Hart en Sport". Het is inmiddels het vierde jaar dat de diëtisten van Florence de ontbijtlessen inhoudelijk verzorgen.

Uit onderzoek van de GGD Zuid-Holland West is gebleken dat steeds meer kinderen op school komen zonder ontbijt te hebben gehad. Dit kan leiden tot een verminderd concentratievermogen waardoor er slechtere prestaties geleverd worden. (...) Een goed ontbijt kan dit soort problemen voorkomen. Het lichaam heeft in de ochtend veel energie nodig. (...) Tijdens de ontbijtlessen krijgen de leerlingen én ouders uitleg van een diëtist waarom een goed ontbijt zo'n belangrijke start van de dag is. Er is een ontbijtkist samengesteld waarmee de ontbijtles vorm kan worden gegeven.

Beoordeel nu de volgende stellingen naar aanleiding van deze tekst:

1. Het opnemen van ontbijtles in het curriculum betekent dat men een humanistische benadering voor het curriculum volgt.
2. Het opnemen van ontbijtles in het curriculum verwijst naar een sociaal-melioristische visie op het curriculum.
3. Het opnemen van ontbijtles in het curriculum betekent dat men een ontwikkelingspsychologische benadering voor het curriculum volgt.
4. Het opnemen van ontbijtles in het curriculum betekent dat men een sociale efficiëntiebenadering voor het curriculum volgt.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.**
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 28

Hieronder lees je een “onverbloemde” mening van iemand over het curriculum in ons onderwijs (<http://pedagogischerevolutie.wordpress.com/about/>).

Niet alleen de leerkracht belandt in een niet wenselijke situatie door deze machtsstrijd binnen de huidige samenleving. In het kopje actualiteit is te lezen dat leerlingen ook ergens alle opgekropte onderdrukking kwijt moeten.

De gevangenis en de school zijn de enige twee plaatsen waar je toestemming moet vragen om naar het toilet te mogen...

Wanneer de kinderen in groep een op school komen, hebben ze zichzelf al minimaal een taal eigen gemaakt. Ze hebben zichzelf leren lopen. Denkschema's beginnen ook al vorm te nemen, zonder ook maar enige hulp van de volwassenen. Zij kunnen al eenvoudige problemen oplossen, bezitten meestal de mogelijkheid om te spelen en zijn nieuwsgierig naar alles wat in hun naaste omgeving te leren valt.

In een zeer korte tijd weten ze op scholen deze hele enthousiaste, leergierige, vrolijke en zelfverzekerde houding om te brengen tot slaafse, volgzaam leerlingen. Mocht dit niet lukken, geven we ze toch gewoon wat ritallin? Zijn ze lekker mak en rustig, is beter voor zichzelf, en dat er bepaalde hersendelen hierdoor zich niet kunnen ontwikkelen vertellen we de rest niet.

Scholen zijn ontwikkeld om de kinderen een specifieke rangorde bij te brengen, zodat ze erg goed kunnen functioneren in een fabriek. Iedere keer weten we weer een vernieuwing toe te passen, wat de oude vorm van lesgeven weergeeft in een nieuw jasje.

(...)

We vergeten dat een school is ontstaan om onze cultuur over te brengen, om ze verder te laten komen door informatie te geven die in de loop van generaties zijn verzameld. Helaas geven we nu alleen een machtsstrijd aan, en leren we de leerlingen, onze toekomst, dat je vooral je eigen zin moet doordrammen, als niemand het in de gaten heeft, de sterkste altijd wint (leerkracht), door macht te hebben je het verst komt in deze wereld, slijmen heel goed werkt, schijn wekken ook, en wanneer je niet wilt leren je stom bent. Alleen zullen we dat nooit hardop horen. Tjah, gek he, al die overspannen kinderen. Net alsof ze niet allemaal hetzelfde zijn.

Beoordeel naar aanleiding van de tekst de volgende stellingen:

1. De tekst geeft aan dat de auteur het nulcurriculum verdedigt.
2. In de tekst schuift de auteur een emancipatorische benadering naar voren.
3. De auteur benadrukt vooral de werking van het verborgen curriculum.
4. De auteur verwijst naar een curriculum dat aansluit bij de sociale melioristen.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.**
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Studentennummer:

Naam:

Vraag 29

Beoordeel of de volgende leerdoelen goed geordend zijn volgens de taxonomie van De Block.

1. De formule voor de oppervlakte van een parallellogram opbouwen vanuit de formule voor de oppervlakte van een vierhoek.
Dit kunnen we ordenen als het "toepassen van een relatie".
2. Het weer kunnen voorspellen op basis van satellietfoto's over bewolking, windrichting en drukgebieden. *Dit kunnen we ordenen als het "toepassen van een structuur".*
3. Uit het hoofd het gedicht "Über allen Gipfeln ist Ruh" van Goethe opzeggen.
Dit kunnen we ordenen als het "inzien van een structuur".
4. Met eigen woorden beschrijven wat een "onomatopee" is.
Dit kunnen we ordenen als het "inzien van een begrip".

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.**

Vraag 30

Lees dit artikel uit Klasse van 04 juni 1998

Scholen zonder examens

Deze leerling beweert dat de antwoorden wel juist zijn maar dat de vragen niet kloppen... «Geen examens? Schrijft u daarover? Dat zal wel een héél kort artikel worden. Het zou natuurlijk wijs zijn», zegt Nathalie (16) en na even denken: «Maar dat kan niet zeker? We zouden misschien niet meer leren. Niet meer meekunnen het volgende jaar. Het lijkt wel even mooi, het idee, maar geef me toch maar examens.» Examens zijn niet bij wet verplicht. Maar bestaan er ook scholen zonder? Examens komen vaak neer op reproduceren van leerstof. «Hebben ze dan wel enige zin?», vraagt Luc Verlinde, directeur van het Don Bosco-college in Zwijnaarde. «Veel belangrijker is het dat eerstegraadsleerlingen leren organiseren, routine aankweken, regelmatig studeren. Zodat ze niet de mentaliteit hebben van uitstellen en punten tellen. Daarom evalueren wij in onze eerste graad alleen met kleine en grote overhoringen. In de tweede graad hebben we examens voor de hoofdvakken, maar voor een beperkt aantal punten. Pas in de derde graad en vooral omdat we de druk van het hoger onderwijs voelen, is er een examensysteem. Leerlingen weten wanneer ze die grote overhoringen hebben. Ze krijgen een schema en kunnen dus plannen. In een klassiek systeem met een examenperiode gebeurt het wel eens dat alle leerkrachten gezamenlijk overhoringen beginnen te geven als het rapport eraan komt. Dat kan bij ons niet. De medaille heeft uiteraard wel een keerzijde: er is geen examenstress, maar wel gespreide stress. Leerlingen zijn eigenlijk nooit echt 'gerust' en daar klagen sommigen af en toe eens over. Elk vak komt zo'n vijf à zes keer aan bod. We verliezen op die manier geen vier weken voor examenperiodes. Bovendien hebben we veel vlugger al degelijke informatie over de leerlingen, zodat we vlugger kunnen remediëren. Bij ons rinkelt de alarmbel nooit pas met het kerst- of junirapport.»

Beoordeel nu de volgende stellingen naar aanleiding van dit artikeluittreksel.

1. ~~Deze toetsaanpak is volledig gebaseerd op formatieve toetsing.~~
2. ~~De aanpak met de overhoringen is een aanpak gebaseerd op performance toetsing.~~
3. ~~De aanpak illustreert dat men vakspecifieke en vakoverschrijdende eindtermen wil toetsen.~~
4. ~~Het voorzien van examens vanaf de derde graad betekent dat men vanaf dan de selectieve functie van toetsing benadrukt.~~

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. ~~Alleen stelling 1 is correct.~~
 B. ~~Alleen stelling 2 is correct.~~
C. Alleen stelling 3 is correct.
 D. ~~Alleen stelling 4 is correct.~~

Vraag 31

Situeer de volgende ontwerpstappen in het IDI-model van het "Instructional Design Institute". *Eva Bal is gekend voor haar kindertheater. Zij oriënteert zich op het ontwerpen van een theaterstuk voor kinderen over kinderen van asielzoekers in ons land. Zij baseert zich in het theaterstuk op een reeks tragische verhalen over gezinnen die na 6 jaar verblijf in Vlaanderen, plots terug moeten naar hun thuisland. En wat gebeurt dan met de kinderen die ondertussen perfect geïntegreerd waren in Vlaanderen?*

Beoordeel in welke mate de volgende ontwerpstappen voor het theaterstuk correct gesitueerd worden in het IDI-model:

1. Eva Bal en haar medewerkers interviewen een groep kinderen over hun kennis met betrekking tot asielzoekers. Dit hoort bij IDI-stap 3.
2. Men beslist om een stuk video in te lassen in het toneelstuk. Men zal bijv. bij de opening de aankomst projecteren van een familie Afrikaanse bootvluchtelingen aan de Spaanse kust. Dit hoort bij IDI-stap 5.
3. Men ontwerpt een interviewinstrument zodat men de reacties van leerkrachten over het theaterstuk kan oppikken na een schoolbezoek. Dit sluit aan bij IDI-stap 7.
4. De medewerkers van Eva Bal interviewen de Minister voor wat betreft zijn opvattingen over asielzoekers en leerplicht. Dit hoort bij IDI-stap 3.

Maak een keuze uit de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 32

In het thema "Evaluatie" werden heel wat nieuwe begrippen geïntroduceerd. Beoordeel de volgende stellingen over deze begrippen.

1. Self assessment vereist een leerproces over de beoordelingscriteria.
2. "Scoren" bij evaluatie betekent dat men beslist of een antwoord juist of fout is.
3. Performance assessment kijkt na of lerenden nieuwe kennis kunnen toepassen.
4. Instaptoetsen hebben een selectiefunctie.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 33

De kwaliteit van de evaluatie kan op verschillende manieren benaderd worden. Lees en beoordeel de volgende stellingen over kwaliteitscriteria bij de evaluatie.

1. Wanneer een leerling-piloot enkel beoordeeld wordt op basis van zijn/haar prestaties tijdens een simulatievlucht op een computer, dan staat de *authenticiteit* van de toetsing ter discussie.
2. Wanneer studenten een examen bekritisieren omdat het examen enkel gebaseerd is op twee vragen over de cursus, dan verwijst hun kritiek naar het kwaliteitscriterium *recentheid* bij evaluatie.
3. Wanneer we de vaardigheid in het geven van een kinesitherapeutische behandeling enkel bepalen op basis van het werken met poppen in een skillslab, dan roept dit vragen op over de *betrouwbaarheid* van dit examen.
4. Wanneer we het examen van kleuterleid(st)ers gebaseerd wordt op video-opnames van hun aanpak bij hoekenwerk rond muziek, dan is voldaan aan de kwaliteitseis *authenticiteit*.

Welke stelling is correct? Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 34

Beoordeel of de volgende leerdoelen goed geordend zijn volgens de taxonomie van De Block.

1. Een houtverbinding perfect kunnen uitvoeren bij de constructie van een stoel.
Dit kunnen we ordenen als het "toepassen van een procedure".
2. Een artikel kunnen samenvatten door de kernwoorden aan te duiden.
Dit kunnen we ordenen als het "toepassen van een relatie".
3. Moeiteloos moeilijke woorden opzoeken bij het lezen van een Duitstalige roman.
Dit kunnen we ordenen als het "integreren van een structuur".
4. Met eigen woorden beschrijven hoe zenuwprikkels overgedragen worden bij de synapsen (zenuwuiteinden).
Dit kunnen we ordenen als het "inzien van een begrip".

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 35

Lees volgende tekst uit Klasse voor Leerkrachten 86, juni 1998, p. 4-5

Uw school in de top-100?

Wat zou u ervan vinden mocht uw krant jaarlijks een lijst van de beste en de slechtste scholen publiceren? Misschien zou u glunderen bij een plaats in de top-100, maar wie durft u nog onder de ogen komen als u lesgeeft in een staatschool En wat zou u ervan denken mocht het doorlichtingsrapport van uw school ook nieuws zijn in uw dagblad? «Lyceum van Wilmarsdonk krijgt onvoldoende» of zo. Voor Vlaanderen lijken dit nog vage hersenspinsels, maar in onze buurlanden is het bittere ernst. En als het regent in Parijs ...

Om scholen te kunnen rangschikken is vergelijkbaar materiaal nodig. Cijfers. Examenuitslagen bijvoorbeeld. Dat ligt moeilijk in Vlaanderen. Examens zijn een individuele zaak van scholen en leraars. Om dat probleem op te lossen zou de overheid verplicht centrale toetsen kunnen invoeren. Brussel bezorgt u jaarlijks de vereiste examens, uw leerlingen lossen ze op onder toezicht en de correctie gebeurt opnieuw in de hoofdstad. Elke school hetzelfde recept. Dat levert voor de hele Gemeenschap gemiddelde slaagcijfers op per jaar, per onderwijsvorm, per niveau, per school. En daarmee kan men scholen rangschikken. Zoals de Engelsen of de Fransen dat doen.

Het zou trouwens niet enkel bij ranglijsten van scholen blijven, ook de doorlichtingsverslagen gaan naar de pers. Over het Kanaal gebeurt dat systematisch en in Nederland moet het van de rechter. Naast een lovende of misprijzende krantenkop over uw school leest u in uw krant ook de argumenten van de inspectie. In geval van een slecht rapport krijgt u er de namen bovenop van directieleden (en leraars) die moeten opstappen. Bent u er klaar voor?

Beoordeel nu de volgende stellingen naar aanleiding van dit artikeluittreksel.

1. De centrale toetsen waarvan sprake in de tekst zijn een vorm van formatieve evaluatie op macroniveau.
2. De resultaten op een centrale toets kunnen we beschouwen als een performance indicator voor het bepalen van onderwijskwaliteit.
3. Volgens het CIPO model kunnen we niet spreken van slechte scholen zoals dit wel gebeurt in dit artikel.
4. De gesuggereerde aanpak met "ranking" past in een schoolontwikkelingsaanpak.

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Studentennummer:

Naam:

Even nadenken?

- Heb je bij alle vragen voldoende nagedacht over de kennisbasis bij kernbegrippen, theorieën en voorbeelden?
- Heb je eventueel die kennisbasis wat gereconstrueerd aan de hand van schema's of tabellen in dit antwoordboekje?
- Heb je het juiste antwoord overgebracht op het roze scoreformulier? Bij **ALLE vragen**?
- Heb je alles ook in het net overgeschreven in de **tweede kolom**?
- Ben je niet vergeten **op elk blad** je studentennummer in te vullen?